

РЕЦЕНЗІЇ

Медіафорум : аналітика, прогнози,
інформаційний менеджмент :
зб. наук. праць. – Чернівці :
Чернівецький нац. ун-т, 2021. –
Том 9. – С. 287-291

Mediarorum: Analytics, Forecasts,
Information Management:
Collection of Research Articles. – Chernivtsi:
Chernivtsi National University, 2021. –
Vol. 9. – pp. 287-291

<https://doi.org/10.31861/mediaforum.2021.9.287-291>

УДК: 327(477+71)(049.32)

© Володимир Фісанов¹,

© Іванна Макух-Федоркова²

УКРАЇНА-КАНАДА: ВІХИ СПІВРОБІТНИЦТВА У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ

Рец. на Макар В. Двосторонні відносини України та Канади:
формування, розвиток, перспективи динаміки.
Чернівці: Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2020. 496 с.

287

У перші десятиліття XXI століття в системі міжнародних відносин проявляється тенденція, яка засвідчує про нову розстановку сил на міжнародній арені, адже змінюються роль багатьох країн в житті світового співтовариства. Саме під впливом глобалізаційних тенденцій та в умовах трансформації міждержавних взаємовідносин еволюція двосторонніх відносин України та Канади видається актуальною проблематикою. Адже співробітництво між двома країнами базується не тільки на історичних і культурних зв'язках понад мільйонної громади канадців українського походження, а й на поширенні принципів демократії, економічних свобод, гарантуванні безпеки та територіальної цілісності, захисті прав людини, підтримці інновацій та технологічного розвитку. Враховуючи особливості процесу формування та перспектив розвитку двосторонніх українсько-канад-

¹ Доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна, E-mail: v.fisanov@chnu.edu.ua; <http://orcid.org/0000-0001-6550-8903>

² Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародної інформації факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. E-mail: i.makuch-fedorkova@chnu.edu.ua; <http://orcid.org/0000-0003-2198-872>

ських відносин малодосліджених аспектів торкається Віталій Макар у концептуальній монографії, присвяченій дослідженню України та Канади, зокрема їх формуванню та розвитку. Наголошуючи на еволюції двосторонніх відносин України і Канади, дослідник відзначає, що упродовж тривалого часу важливим інструментом забезпечення стабільності взаємин, посиленні гуманітарної допомоги Україні та формуванні системи захисту від зовнішніх загроз, мала сама українська діаспора, завдячуючи зусиллям котрої сформувалися сприятливі умови для налагодження міждержавних українсько-канадських відносин після здобуття Україною незалежності.

288 — Як друзів і надійних партнерів, Україну і Канаду поєднують давні багатосторонні дружні відносини, адже з того часу як 2 грудня 1991 року Канада стала першою країною Заходу, яка визнала незалежність України, відбулось поглиблення взаємовигідної співпраці в економічній, політичній, гуманітарній, культурній та безпековій сферах. Канада представляє собою одну з найбільш розвинених і впливових країн світу, володіє високою виробничою базою та науково-технічним потенціалом і для України може бути прикладом у проведенні політичних та економічних реформ. До того ж, Канада послідовно підтримує незалежність і територіальну цілісність України, бо як засновник НАТО та учасник ОБСЄ впливає на вирішення російсько-українського збройного конфлікту на Сході України. Саме такі відносини у двосторонньому та багатосторонньому форматах є вкрай важливими для нашої держави.

Вповні можна погодитися з автором рецензованої роботи, що «потужним інструментом українсько-канадських двосторонніх відносин є спільні проекти та програми допомоги Україні з боку уряду Канади, започатковані в 1991 р. з метою підтримки зусиль нашої держави, спрямованих на розбудову демократичного суспільства і ринкової економіки» (с.401). Варто зазначити, що українсько-канадські взаємини на сучасному етапі є динамічною складовою зовнішньої політики, адже цей процес впливає на прийняття політичних рішень у питаннях розбудови двосторонніх відносин та залучення Канади до багатосторонніх форматів (ООН, НАТО, ОБСЄ).

Автор монографії у своєму дослідженні не лише проаналізував безпековий чинник та вплив процесу глобалізації на двосторонні відносини, але й показав перспективи взаємовідносин Канади та України. Слід розуміти і те, що певний вплив на розвиток взаємин

обох держав мала імміграційна політика Канади. Варто відзначити, що на початку XXI ст. вона «коливалася» між лібералізацією та певними обмеженнями, особливо, після терористичних атак 2001 р. Такий поворот у бік «закручування гайок», особливо у сфері імміграційної політики, став особливо помітний після 2006 р. – приходу до влади Консервативної партії Канади на чолі зі Стівеном Харпером. І така політична лінія продовжувалась фактично до 2015 р., коли консерваторів у руля в Оттаві змінили ліберали на чолі із Джастіном Трюдо. Саме у ці роки міністр імміграції Діана Фінлі (працювала у кабінеті С. Харпера з 2006 по 2015 рр.) відстоювала тезу про те, що громадяни повинні мати «справжній зв'язок із цією країною» і такому стану речей мав би сприяти принцип аналогічний тому, що вчені назвали *ius connexio* або «громадянство зацікавлених сторін» (Fisanov V., 2018). Дійсно, громадянами, вповні законослухняними Канаді, проте такими що спроможні і бажають зберігати свою етнічну ідентичність є представники саме української громади.

У роботі запропоновано також авторську модель українсько-канадських відносин під назвою «динамічний розвиток двосторонніх відносин», яка ґрунтується на нормативно-правовій базі, системі інструментів та інститутів. Аналіз предметної сторони нормативно-правової бази двосторонніх відносин України та Канади продемонстрував пріоритетні напрямки відносин в сфері економіки, безпеки, екології та системи охорони здоров'я. Свідченням плідної і тривалої співпраці були численні двосторонні зустрічі, міждержавні комісії, парламентські групи та комітети, публічна дипломатія, а також Програми міжнародної допомоги Канади в Україні, що мало надзвичайно важливе значення на формування двосторонніх відносин на інституційному рівні.

Чимала увага у монографії приділена моделі двосторонніх відносин України й Канади в контексті розвитку канадського концепту мультикультуралізму. Чітко визначено доведена політична суб'єктність української діаспори в Канаді, як інструменту м'якої сили на внутрішньополітичному рівні та процесі двосторонніх відносин. При цьому, як слушно відзначає В.Макар, «потенціал впливу діаспори залежить від наявності в неї сукупності ресурсів, до яких належать... певні унікальні серед яких, насамперед, маємо на увазі ресурси, котрі сприяли відтворенню української ідентичності в соціокультурному просторі Канади» (с.159). Зрозуміло, що інструмент

м'якої сили українська діаспора сприяє формуванню позитивного іміджу України в Канаді та Канади в Україні. Роль української діаспори у поглибленні гуманітарного напрямку двосторонніх відносин спостерігалася у постійній підтримці демократичних реформ, зміцненні громадянського суспільства та наданні гуманітарної допомоги Україні з початком військової агресії на Сході держави. Причому слушно наголошується не тільки на ролі української діаспори та її залученні до реалізації різного роду програм канадського уряду в Україні, але й внесок у формування основ етнополітики України, яка зацікавлена у збереженні зв'язків з закордонними українцями. У сучасному постмодерному світі, як пише британський вчений Ян Ангус, етнічність уже більше не пов'язується виключно із походженням, але з «умовами проживання серед інших» (Angus Ian, 1988). Саме про це засвідчує більш ніж столітній досвід інтеграції українців у канадський соціум.

290

Сьогодні ескалація почуття небезпеки, її продукування, засноване на діалектичному протиставленні «ворог-друг», «віра-недовіра» уже не спрацьовують у суспільстві, котре налаштоване не на протистояння і відчуження, а знаходиться на шляхах виваженого демократичного діалогу, спрямованого на гармонізацію (хоча б точково) складних відносин у мультикольоровому соціумі початку XXI століття.

В цілому ж, оцінюючи, рецензовану монографію, можна сказати, що її автору вдалося концептуально осмислити процес формування та динаміку розвитку двосторонніх відносин України і Канади, з'ясувати сильні та вразливі сторони цієї співпраці, проаналізувати відносини особливого партнерства, а також зрозуміти механізми взаємодії двох країн в умовах глобалізаційних викликів та невизначеності сучасної системи міжнародних відносин.

Джерела та література:

1. Фісанов В., 2018. Імміграційна політика і проблема оновлення практик мультикультуралізму у сучасній Канаді. Американська історія та політика: науковий журнал. Київ. № 6. С. 50-59.

2. Angus Ian, 1988. Displacement and Otherness: Toward a Post-Modern Ethics / Ian H. Angus. Ethnicity in a Technological age. Edmonton: University of Alberta. P.107-128.

References:

1. Fisanov V., 2018. Immihratsiyna polityka i problema onovlennya praktyk mul'tykul'turalizmu u suchasnyy Kanadi. Amerykans'ka istoriya ta polityka: naukovyy zhurnal. Kyiv. № 6. S. 50-59.

1. Angus Ian, 1988. Displacement and Otherness: Toward a Post-Modern Ethics / Ian H. Angus. Ethnicity in a Technological age. Edmonton: University of Alberta. P.107-128.